RUSKI INWALID

N°. 253.

NIEDZIELA. 24 Października 1820 r.

CZYLI

WIADOMOŚCI WOJENNE.

WIADOMOŚCI KRAIOWE.

z Petersburga, 24 Października.

Na prózbę Xiążęcia Mikołaia *Dundukow-Korsakow* i małżonki iego niemaiących potomstwa płci mężkiey, Nayiaśnieyszy Cesarz JMść nayłaskawiey pozwolić raczył zięciowi ich, Pułkownikowi gwardyi *Korsakowemu*, przyiąć herb ich i nazywać się odtąd: Xiążęciem *Dundukow-Korsakow*.

Królestwo Polskie.

z Warszawy, 17 Października,

Nayiaśnieyszy Cesarz i Król Pan nasz miłościwy wyiechał dnia dzisieyszego z tey stolicy, udaiąc się w drogę gościńcem piotrkowskim. Towarzyszą Mu błogosławieństwa i życzenia mieszkańców *Warszawy* i całego królestwa, oczekuiąc drogiey chwili, kiedy znowu będą mogli cieszyć się niewymownem szczęściem oglądania łaskawego Monarchy.

Jego Królewicowska Mość Xiąże następca tronu niderlandzkiego, także dziś wyiedzie.

Wczoray, dnia 16 b. m. był świetny bal u JW. Stanisława Hrabi *Potockiego*, prezesa Senatu, który N. Pan w towarzystwie N. Królewica niderlandzkiego obecnością swoią zaszczycić raczył.

Seym Królestwa Polskiego.

Posiedzenie dnia 12 Października.

Senat.

Dnia tego trudnił się Senat odczytaniem uwag nad rapportem rady stanu, po czém adres przez który uwagi powyższe N. Panu przesłane były, przyiętym został, i deputacya do ich odniesienia wybraną była.

Izba Poselska.

Zastanawiała się w dalszym ciągu narad swoich nad układaniem petycyy do Tronu. Zgodzono się na następuiące:

Aby młyny od 300 lat na rzece Wisle się znayduiące, a od brzegów przez administracyą odsunięte, gdy przez to straciły sposób utrzymywania się, otaxowane i przez rząd zakupione zostały.

Aby w robieniu dróg zaprowadzony został systemat, iżby ieden trakt naprzód starano się ukończyć a potém dopiero przystępowano do drugich; żeby kontrakty o robienie dróg na publiczney licytacyi czynione były, i aby rada stanu na seym przyszły wygotowała stosowny do tego rozkład funduszów. Nareszczie co do chędożenia rzek, żeby ten ciężar z obywateli był zdyięty, a rady woiewódzkie wynalazły skuteczne do zastąpienia go środki.

Aby postanowienia w Dzienniku Praw umieszczane, na mocy konstytucyi, kontrasygnowane były tylko przez ministrów, a nie przez radców stanu w zastępstwie.

Aby w dobrach ziemskich dziesięcina nie miała mieysca, ieżeli do taryffy 1789 wciągnioną nie była: ieżeli ta dziesięcina podług ugody w korcach lub pieniądzach była szacowana, żeby w tym razie dziedzicowi wybór był zostawiony; nareszcie żeby tam, gdzie była pomieszana in natura i w pieniądzach, w dawnym stanie pozostała.

Aby żydzi brani byli na kanton.

Aby miary i wagi nasze zrównane były z pruskiemi, lub też żeby dawne miary warszawskie przywróconemi zostały.

Aby w mieście *Rawie* zaprowadzone zostały wszkoły wydziałowe.

Aby od wyroków delegacyi administracyyney służyła ieszcze appellacya *ab instantia* do trybunałów właściwych.

Aby dla ratowania właścicieli zadłużonych, zaprowadzony był u nas systemat kredytowy, nad którego układem wybranym kommissye zastanawiać się maią.

Aby powoli przygotować reformę żydów przez zniesienie kahałów, przez zaprowadzenie szkoły rabinów przy uniwerzytecie warszawskim, przez zniesienie żydowskich drukarni i zabronienie sprowadzenia xiąg z zagranicy, przez zaprowadzenie ich dokładnego spisu statystycznego, przez zabronienia im wczesnego żenienia się etc.

Aby wprowadzenie do Polski angielskich towarów było zabronione dopóty, dopóki w Anglii bil zbożowy trwać będzie.

Aby urządzenie sądów ziemskich maiące nastąpić przez Statut Organiczny o sądownictwie ułożony przez radę stanu było zmienione w ten sposób, żeby dla każdego województwa naymniey po dwa sądy ziemskie były zaprowadzone, dla województwa zaś Mazowieckiego, żeby było pięć, a to w osobnych miastach bez wydziałów, co do mieysca zaś sądów, aby się rady woiewódzkie z rządem ułożyły.

Aby w *Łomży* Liceum było założone.

Aby żydom nakazać ustąpić z *Warszawy*, a przynaymniey tymczasem z pryncypalnych iey ulic.

Aby w przedmiotach prawodawczych nie były odtąd wydawane wyroki i urządzenia władz administracyynych bez zezwolenia N. Pana i naradzenia się izb seymowych.

Aby mieszkańcom *Zamościa* za ich szkody i zniszczenia udzielone było wynagrodzenie.

Aby wysoka opłata konsensowego na szynki nałożona, była zniesioną.

Aby sądownictwa administracyyne niekonstytucyyne były zniesione.

Aby dla rozszerzenia religii i moralności liczne seminarya były pozakładane, i aby z massy supprymowanych dobr duchownych, założona była kassa wsparcia dla duchownych, którzy się z obowiązków kapłańskich wywiązali.

Aby miasto *Serock* należało równie iak *Zamość* i *Praga* do wynagrodzeń za zniszczenia w czasie woyny poczynione.

Aby prawo o Hypotekach wzruszaiące prawie wszystkie przepisy kodexu cywilnego, poprawione przez radę stanu tak żeby w niczém ani kodexu, ani konstytucyi nie nadwerężało, wniesione było na seym przyszły.

Aby dla podniesienia fabryk, wszelkie artykuły do ubioru woyska służące w rękodzielniach kraiowych były zakupowane.

Aby włościanom wypuszczane były grunta rządowe.

Aby w *Brześciu Kuiawskim*, iako środkowem mieście województwa mazowieckiego, Sąd Ziemski był założony.

Aby zamiast *Olkusza* miastem obwodowém była *Pilica*.

Aby rzeka *Ner* uwolniona od młynów, iazów etc., a to na mocy dawnych konstytucyy, została wyczyszczoną i spławną.

Aby przez miasto obwodowe *Augustów*, trakt pocztowy był przywrócony

Aby miastu *Radom* udzielone były od rządu ufndusze na postawienie gmachów rządowych.

Aby dawnym woyskowym potrzebne wsparcie było udzielone.

Nakoniec, aby poborcy pobieraiący opłaty extraetatowe, przymuszeni byli kontrolę swą składać każdego 1go dnia miesiąca grudnia w kancellaryi obwodu, i ażeby tamże każdemu wolno było przez miesiąc ią sprawdzać.

Posiedzenie to izby uświetnione zostało przybyciem do niey Jego Cesarzewiczowskiey Mo-

ści Wielkiego Xiążęcia *Konstantego*, który iako reprezentant Cyrkułu VIII, czyli miasta *Pragi*, złożył u laski petycyą za obywatelami którzy w nim całe położyli nadzieie, aby tymże za poczynione zniszczenia w czasie woyny, wyznaczone było wynagrodzenie z prawa im przynależne, i aby im wszelkie srodki ułatwiaiące nowe zabudowanie się udzielonemi zostały. Petycyą tę odczytał w ięzyku francuzkim JW. Marszałek seymowy, a izba cała iednomyślnie przyięła.

Dla spóznionego czasu, JW. Marszałek solwował sessyą na godzin kilka, aby potém zostaiące ieszcze do obrad seymowych obowiązki ostatecznie ukończyć.

Posiedzenie wieczorem dnia 12 października.

Stosownie do oznaymienia JW. Marszałka zebrała się izba o godzinie 7 wieczorem, a to w celu odczytania ieszcze pozostałych około 50 petycyy; między przyiętemi celnieysze były

Aby okolica *Warszawy* Muranów zostanowiła baczność rządu, i aby dla iey korzystnego co do położenia i powietrza stanu, zwroconą do niey była ludność miasta.

Aby żadney władzy administracyyney nie było wolno rozbierać i uzupełniać dekretówN. Pana.

Aby pewna ilość zapłaty szarwarkowey od okolic miasta *Płocka*, obróconą była na wysławienie mostu na *Wiśle* pod *Płockiem*.

Aby rzeka *Drwęca* była wyczyszczoną i spławną zrobioną.

Aby przywiley potróyney delacyi służący prokuratoryi ieneralney był zniesiony.

Aby resztę pozostałą miast i włości uwolniono od płacenia *subsidii charitativi*.

Aby na prawey stronie *Wisły* w obwodzie Stanisławowskim pozaprowadzane były sądy ziemiańskie i ziazdowe.

Aby kwaterunek exystuiący w *Warszawie*, wprzód niżeli stan skarbu pozwoli mu wystawić dostateczną ilość koszar, był na słuszniey-szych zasadach oparty, bo dotąd przy wielkiey liczbie domów rządowych, przy mnóstwie mieszkań walących się i nowo stawianych, nareszcie przy upowszechnionych opłatach kwaterunkowych, część tylko mieszkańców ciężar ten znosi.

Aby środki ku oświeceniu włościan przedsiębrane nie były dla tychże z uciążliwością.

Aby reformę żydów uskuteczniaiąc naprzód zabronić im szynkowania wódki i innych napoiów tak po miastach iako i po wsiach.

Aby rady obywatelskie co lat dwa zmieniały się tylko w ½ części a nie zupełnie.

Aby miastom obwodu kalwaryyskiego nadane były pewne prawa.

Aby fundusze plebanów były pomnożone, żeby zbierano fundusze na reparacye kościołów, żeby nareszcie ciż plebani uwolnionemi byli od sprawowania zatrudnień urzędników stanu cywilnego, wymagaiących wiele czasu i często z ich powołaniem niezgodnych.

Aby na seym przyszły kodex karny woyskowy został ułożony.

Aby iarmark walny na woły był zaprowadzony w *Mławie*.

Aby monopolium soli z końcem kontraktu nie było więcey przedłużone.

Aby na następnym seymie wniesiony był proiekt o wydatkach skarbowych.

Aby nowo murowane domy na prowincyi używały przywileiu miasta *Warszawy* co do uwolnienia czasowego od kwaterunku.

Aby władze rządowe w postanowieniach tyczących się kraiu całego, zasięgały wprzódy zdania rad woiewódzkich; żeby tym wolno było prośby swoie prosto na ręce ministra sekretarza stanu przesyłać, i żeby nareszcie opłaty szarwarkowe w tychże radach były składane.

Aby surowe skóry z kraiu wywożonemi nie były, żeby owszém na ich wyrabianie w kraiu, garbarnie zaprowadzonemi były, a wszelkie wprowadzanie tychże z zagranicy było wzbronione.

Aby ubodzy plebani od szarwarków uwolnionemi byli.

Aby w mieście *Płocku* wystawione były koszary.

Aby żydzi na mocy dawnych konstytucyy nakazane sobie mieli wyniesienie się z *Pułtuska*.

Te były znacznieysze petycye izby poselskiey, podane do podnóżka Tronu Naylepszego z monarchów, którego dobroć i łaskawość bez miary zaręczaią, że tenże wszystko zapewne przedsięwziąć nie omieszka, coby pomyślności oyczyzny i dobru obywateli sprzyiało.

Na wniosek JW. *Linde* deputowanego i na żądanie dziesiątey części członków przytomnych, nim izba poselska do dalszych czynności przystąpiła, wprzód w wydział tayny zamienioną została.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Niemcy.

Od brzegów Menu, 14 Października.

W pismie iednem z Carlsruhe czytamy między iennem co następuie:

»W gazetach niektórych pomieszczone są tak liczne i rozmaite szczegóły o pobycie Królowey An-

gielskiey w mieście tuteyszèm, iż aby o nich dokładnie się przekonać, trzeba bydź tu i słyszeć co rzeczywiście o tem przedmiocie mowią. »Pierwiey iescze nim N. Pani przybyła, przygotowane były dla niey pokoie w oberzy *Niedzwiedzia*; lecz pocztylioni zawiezli ią prosto do domu pocztowego. W pomienioney oberzy usługa iest męzka dla przeieżdzaiących, a dziewczęta wymiataią tylko pokoie i prześcielaią pościeli, a wżadney inney potrzebie niewchodzą do pokoiu podróżnych niebędąc zawołane. Atak iesli Barbara Krantz weszła była do pokoiu, to zapewne było wskutek rozkazu Królowey. Wiadomo także że dwór tuteyszy w czasie pobytu Królowey posyłał na służbę dwóch szambelanow, ktorzy przez cały dzień znaydowali się przy niey. W tymże czasie kiedy pomieniona Barbara *Krantz* iak mówi, znalazła Królowę w pokoiu sam na sam z Bergami, były liczne pokoie u dworu, gdzie Królowa znaydowała się także. Z resztą nikt dokładniey tego wyiaśnić niemoże, iak pomienieni szambelani służ owi. Są tu iescze dotychczas Anglicy, szukaiący świadków ze strony Barbary *Krantz*, są też i tacy którzy się staraią o świadków przeciwko iey.«

ANGLIIA.

z *Londynu*, 13 *Paździermika*.

Z zeznań świadków na stronę Królowey wykazuie się, iż lady Karolina *Lindzey* dla tego tylko oddaliła się była ze służby Królowey, iż otrzymała listy z Londynu, przez które ostrzegano ią, że interessa N. Pani w złém są położeniu. Lecz sama wyznaie, że w postępkach Królowey z *Bergamim* nic niewidziała nieprzystoynego i dla tego po nieiakim czasie znowu przyięła u niey służbę.

HISZPANIIA.

z *Madrytu*, 19 *Września*.

Przedstawiony był kortezom niedawno nowy i nader ważny proiekt do prawa. Powszechnie rozumiano iż go nieprzyymą, lecz gdy przyszło do kreskowania, znaczna więkozość była za przyięciem. A tak zamieniono w prawo proiekt, na mocy którego osoby duchowne, obwinione o iakie bądz przestępstwo, pociągaią się do sądu cywilnego i zarówno z osobami świeckiemi zasłużoney ulegaią karze bez wszelkiego zniesienia się z zwierzchnością duchowną. To prawo iak mówią ma się opierać na przepisach *Consilii tridentini*. W zdarzeniu gdyby przestępca skazany był na śmierć; wtenczas się tylko odnosi do zwierzchnosci koscielney, aby go pozbawiła kapłaństwa. Gdyby zaś ta dla iakich kolwiek przyczyn niechciała tego uczynić; władza wykonawcza cywilna nakazuie wykonanie wyroku: głowa osoby duchowney na smierć skazaney, pokrywa się czarną zasłoną, co znaczy iż iuż iest pozbawiona dostoieństwa swoiego i postępuie się z nią iak ze wszystkiemi innemi przestępcami skazanemi na śmierć. Suknia duchowna w takiem zdarzeniu zdiętą będzie; gdyż nikt w niey karanym bydź niemoże.

WŁOCHY.

z *Neapolu*, 20 *Wrzenia*.

Wiadomość o wzięciu przez woyska Królewskie miasta *Caltagirona* z szybkością błyskawicy rozniosła się po całey Sycylii i uczyniła naypomyślnieyszy skutek. Strach opanował wszystkich przyiaciół strony przeciwney i zmusił do poddanie się woyskom Królewskim. Bandy *Guerillisow* które były się zawiązały, w Palermo, niedługo utrzymywały w omamieniu umysły mieszkańców tamecznych względem swoich zamiarów. Postrzeżono zaraz, że te niefosrne kupy, włoczyły się bez wszelkiey zwierzchnosci i ładu po miescie, a okolice napadały i zupełnie zboieckim niszczyły sposobem. Nader pomyslna; lecz i osobliwsza iest rzecz, iż Sycyliyczycy tak rychło poddali się władzy Królewskiey i odstąpili swoiey niezawisłości. Nigdy się niespodziewano na tey wyspie, aby woyska Królewskie tak rychło nadeszły, a ci nawet co przewidywali niespodziane iego ziawienie się, mieli zawsze nadzieię na Kaltadzyronę opatrzoną w trzechtysiączną osadę. Sami nawet Neapolitańczycy mniemali, iż długo potrwa opor strony przeciwney; lecz nad wszelkie spodziewanie poszły rzeczy. Skoro ienerał Królewski *Costa*, wkroczył z swoim oddziałem i wydał odezwę, wszystko się natychmiast poddało. W przeciągu 24 godzin nadeszły deputacyie od miast *Piazza*, *Vesini*, *Monforte* i innych oświadczaiące uległość swoią i oddanie się władzy Królewskiey.

W PETERSBURGU.

w drukarni woienney Głównego Sztabu JEGO CESARSKIEY MŚCI.